

mayaya borçlu olduğunu söylemekle beraber yaşamının son gününe kadar çalışacağını ve asla emekli olmayacağını da belirtmiştir. Ortalama sayısı 1200 kadar tutan patentlerin tek sahibi Edison'dur. Bu toplam, adeta dünyadaki tüm mucitler arasında bir rekor sayılır. Buluşların mâli değeri onbeş milyon doları geçer. Fonograf ve radyo alıcısı hakkındaki patentini de bu arada saymak gerekir. Ömrünün son yıllarında sentetik kauçuk elde etmeye çalışıyordu. Yaşamında iki kez evlenmiş ve eşleri kendisini buluşları yolunda daima desteklemişlerdir. Altı çocuğu olmuştur.

Edison 1 Ağustos 1931 günü laboratuvarında vülkanize kauçuk üretimi üzerinde deney yaparken fenalık geçirdi. O günden 18 gün sonra 84 yaşında dünyaya gözlerini yumdu. O akşam Başkan Hovver acı haberi radyo aracılığıyla duyurduğu zaman, ülkesindeki bütün hemşerileri Edison'un kendilerine armağanı olan elektrik ışıklarını bir süre söndürerek yasına topluca katıldılar. İşte bir düğmeyle insanlığına kendini her an anımsatan bu insanlık hizmetkârını sınırsız minnet ve şükranla tüm insanlar kafa ve gönüllerinden asla çıkarmayacaklardır. Darısı gelecek insanlık hizmetlerinin başına olsun...

EN İYİ ZAMANI SEÇ!

Stuart KINZIE

Büyük aktör, merhum Charles Coburn'la yaptığım görüşmeyi hiç unutamam. Kişinin hayatta ilerlemesi için neyi gereksindiğini sormuştum kendisine. Zekâyı mı? Enerjiyi mi? Eğitimi mi?

Başını salladı. "Bütün bunlar yardımcıdır, şüphesiz" dedi. "Ancak, bence daha önemli bir husus var: Zamanını iyi seçmek."

Elimde kalem bakakalmıştım. "Ne zamanı?" diye sordum. "Bir hareketi yapma veya yapmama zamanı. Konuşma veya susma zamanı" dedi. "Her aktörün bildiği gibi, zaman sahnede en önemli faktördür. Bence, hayatın da anahtarıdır. Zamanı iyi seçme sanatına sahip iseniz, evliliğinizde, işinizde, başkaları ile olan ilişkilerinizde mutluluk ve başarı peşinde koşmak zorunda kalmazsınız. Onlar kapınıza kadar gelirler." Eski aktör haklıydı. Uygun zamanı, anında sezinlemesini ve gecikmeden harekete geçmeyi öğrenebilirseniz, hayatın problemleri geniş ölçüde basitleşmiş olur. Sürekli olarak başarısızlıkla karşılaşan insanlar, merhametsizce düşman kesilen dünyadan çoğunlukla bezirler. Bir türlü öğrenemedikleri zaman kavramı ve doğru olmasına rağmen hep yanlış anda atılan adımlardır.

Kısa bir süre önce, bir hakimin, "Ah şu devamlı kavga eden çiftler," diye dert yandığını duydum. "Zaman zaman herkesin duygusalılık çizgisinde bir düşüş olduğunu, kişinin, dırdıra, eleştiriye ve hatta faydalı önerilere bile dayanmadığı anların olduğunu bir bilseler. Evli

çiftler birbirlerinin ruh hallerini incelemek zahmetine katlanıp, ne zaman yermenin, ne zaman sevgi göstermenin gerektiğini bilebilseler, bu memleketteki boşanma oranı yarıya düşerdi. "Hakim, Charles, Coburn'un söylediğini tekrarlıyordu: Uygun zamanı bilmek.

İyi davranış, zamanı iyi ayarlamaktan başka bir şey değildir. Anlattığınız fıkranın ortasında sözünüzün kesilmesinden daha sinirlendirici ne olabilir?

Zamanı iyi ayarlamak, bazen, umulmayanı yapmak demektir. Georgiana'da, çocuksuz bir çiftin evlât edinmelerine yardımcı olmuş olan bir doktor, gece geç saatte karısıyla telefonda konuşuyordu. Birdenbire karısına, "Bütün kâğıtlar hazır. Hastahaneye gidip Ruth ve Kenneth'in bebeğini alalım," dedi. Karısı hayretler içinde kalmıştı. "Gecenin bu saatinde mi?" diye sordu. "Bebeği birkaç gün sonra alacaklardı. Görünce korkularından ölürler." Doktor, "Hah, işte tamam," dedi. "Bebeklerin, çoğunlukla gece geç saatte doğma gibi bir alışkanlıkları vardır." Anne babalar da o sırada korkularından ölecek hale gelirler. Onlara normal, çok iyi bir başlangıç sağlamış oluruz. Haydi şu işi yapalım." Böylece bebek gece yarısı geldi. Anne ve baba telâşlanıp heyecanlandılar; gerçekten unutulmayacak bir başlangıç olmuştu.

Önceleri, zamanı ayarlamamanın, insanın müzik kulağına sahip olması gibi, bir Allah vergisi olduğunu düşünürdüm; fakat sonraları, Allah'ın

lütfundan yararlanmış gibi görünenleri izledikçe, bu özelliğin, çaba gösterme amacıyla olan herkes tarafından elde edilebilecek bir yetenek olduğunu farkettim.

İlk olarak, zaman ayarlamasında kararlılığın, insan ilişkilerindeki yerini iyice kavrayın. Shakespeare, "İnsan yaşamı, gelgit olayı gibidir; yükselme anında harekete geçilirse, servet oluşur;" demektedir ne kadar haklıdır. Zamanı ayarlamamanın önemini, tam olarak kavradığınız an, olaydan kârlı çıkmak için ilk adımı atınız demektir.

İkinci olarak, kendi kendinizle (şüphesiz ara sıra bozacağınız) bir antlaşma yapın. Bu antlaşmaya göre, kızgınlık, korku, kırgınlık, kıskançlık ve pişmanlık kasırgalarıyla sürüklendiğiniz zaman, hiçbir tepkide bulunmayın ve konuşmayın. Bu duygusal oyunbozanlar, çok dikkatle geliştirilmiş zamanlama mekanizmasını yıpratabilirler.

Katıldığım kargaşalı bir toplantıda kontrolümü kaybedip sert ve alaycı konuşmuştum. Orada olan babam hiç sesini çıkarmadı, fakat o gece yastığımın üzerinde Aristotle'dan işaretlenmiş bir pasaj buldum. "Herkes sinirlenebilir; bu kolaydır; fakat gereken kişiye, gereken ölçüde, gerektiği zaman, gerektiren bir amaç için ve gereken şekilde sinirlenmek, işte, bunu herkes yapamaz; kolay da değildir."

Üçüncü olarak, sezinleme gücünüzü kuvvetlendirin. Gelecek, kapalı bir kitap değildir. Gelecekte nelerin olabileceği, çoğunlukla, bugün nelerin olmakta olduğuna bağlıdır. Oysa, pek az kişi, kendisini yaşadığı anın ötesinde görmek, geleceğe ait muhtemel projeler çizmek ve ona göre hareketlerini düzenlemek çabasını gösterirler.

Bu ileriye görme yeteneği, iş hayatında o kadar önemlidir ki, pekçok kuruluş tarafından, işi

genişletme yönünde bir destek olarak kullanılır. Bu yeteneğin evin idaresine de katkısı büyüktür. Cumartesi plaja gitmek için iyi bir gün müdür? Öyleyse, sandviç ve soğuk birşeyler bulundurun. Dul kayınvalidenizin sıhhati bozulmaya mı başladı? Evinize gelebileceği veya bir hastahaneye yatabileceği olasılığına kendinizi hazırlayın. Zamanı iyi ayarlama sanatı, gelecekteki zorluğa ortadan kaldıracak veya gelecekte avantaj kazandıracak hareketin anını bilmeyi de içermektedir.

Dördüncü olarak sabırlı olmayı öğrenin. Sabır elde etmenin kolay bir yolu yoktur. Sabır, kişinin, öz kontrolü ile aklının ölçülü bir karışımıdır. Fakat olgunluğa erişmemiş bir davranışın herşeyi yıkabileceğini de bilmek gerekir.

Son ve en zor basamak kendinizin dışına çıkmayı öğrenmektir. Her yaşanan dakika başka canlı yaratıklarla paylaşılır, fakat herkesin görüş açısı değişiktir. O halde, zamanı ayarlamayı gerçekten bilebilmek için, o davranışın başkalarına nasıl görüldüğünü de bilmek lâzımdır.

Meşhur filantrop, Mrs. John Dibert, bir kış gecesi, bir magazin sayfa larını karıştırırken, gözüne çarpan karikatürü anlattı. Üstleri perişan iki yaşlı kadın zayıf bir ateşin üstüne eğilmişler, titreyiyorlardı. Bir tanesi, "Ne düşünüyorsun?" diye soruyordu. Diğeri, "Zengin bayanların gelecek yaz bize verecekleri güzel, sıcacık kışlık giysileri düşünüyorum" diye cevap veriyordu.

Hastahanelerin desteği, pekçok yardım kurumunun koruyucusu Mrs. Dibert karikatüre uzun uzun baktı. Sonra tavan arasına çıkıp denklere açtı ve ertesi gün dağıtılmak üzere kışlık giyecek paketleri hazırladı. Yardımının zamanını daha iyi seçmeye karar vermişti. Paketlerin üzerlerine "Bunları şimdi gereksinimler için" diye yazdı.

HOW TO LIVE WITH LIFE'dan
Çeviren: Sevgi ÜNAL

- **Aptallar, utanılacak bir şey yaptıkları zaman mazeret diye, o işi her zaman yaptıklarını söylerler.**
Bernard SHAW
- **Sadece aşırı bir fikre saplanmakla büyüklük belli olmaz; asıl büyüklük her düşüncenin karşısına da dokunabilmektir.**
PASCAL
- **Eflatun'u severim, ama gerçeği Eflatun'dan daha çok severim.**
SOKRATES
- **Söz ola, kestire başı,
Söz ola, kese savaşı...**
Yunus EMRE